

1^η Απριλίου 1955: Το θαύμα του αγώνα των Ελλήνων της Κύπρου.

Γράφει ο Στέλιος Κούκος.

Μαθητική εκδήλωση με σημαιοφόρο τον ήρωα Πετράκη Γιάλλουρο.

Τα νειάτα της ελληνικής Κύπρου, επαναστατώντας την 1η Απριλίου του 1955, απαίτησαν το αυτονόητο. Η Κύπρος δεν μπορούσε, πλέον, να αποτελεί αποικία της Μεγάλης Βρετανίας. Η τελευταία δεν είχε καμιά σχέση με την περιοχή ούτε με την ιστορία και την παράδοση της Μεγαλονήσου. Και βεβαίως δεν ενδιαφερόταν για το καλό των Ελλήνων γηγενών κατοίκων της.

Η Κύπρος ήταν ελληνική από αρχαιοτάτων χρόνων και έζησε τις ίδιες ιστορικές περιπέτειες με τον λοιπό ελληνικό κόσμο που την περιτριγύριζε. Και μάλιστα κρατήθηκε περισσότερο ελληνική από άλλες περιοχές που οι ιστορικές συνθήκες έθεσαν την ελληνισμό των τόπων αυτών σε δεύτερη μοίρα με την επικράτηση άλλων εθνοτήτων, ή ακόμη τον εξαφάνισαν.

Αντιθέτως, η Κύπρος και ο κυπριακός λαός συνέχιζαν το ελληνικό πανηγύρι τους στην Μεγαλόνησο, γιατί αυτόν και μόνο τον πολιτισμό βίωνε και ζούσε σε όλα τα στοιχεία του καθημερινού του βίου. Με την αρχαιοπρεπή, βαριά και μελωδική του ελληνική διάλεκτο, τις μουσικές και τα τραγούδια που συνόδευαν την ζωή του, από τα νανουρίσματα μέχρι τα μοιρολόγια.

Εδώ συνεχιζόταν ακόμη και η παράδοση των ποιητάρηδων που κρατούσε από την τέχνη του Ομήρου και μπορούσες να τους ακούς να τραγουδούν ιδιόμορφα τα μακρά τους ποιήματα και να τα πωλούν σε φυλλάδες στα πανηγύρια!

Και, βεβαίως, όλα αυτά να ανθούν μέσα στην ορθόδοξη εκκλησία, την μήτρα ολόκληρου του βίου που συγκροτούσε όχι μόνο την χριστιανική υπόσταση του ποιμνίου της και του τόπου, αλλά και την εθνική.

Την ίδια ώρα, μάλιστα, που συνέχιζε την αγωνιστική-εθναρχική της παράδοση, και σίγουρα, και έμπρακτα την αντίστοιχη μαρτυρική! Η επανάσταση του 1821 τιμήθηκε με άφθονο ιεροπρεπές μαρτυρικό αίμα, αφού όπως είναι γνωστό στις 9 Ιουλίου της ίδιας χρονιάς απαγχονίστηκαν τόσο ο αρχιεπίσκοπος Κύπρου, Ιερομάρτυρας Κυπριανός, όσο και οι λοιποί της ιεράρχες που αποτελούσαν την ιερά σύνοδο. Και, βεβαίως, και πολλοί άλλοι κληρικοί μαζί με τους λοιπούς λαϊκούς που προτίμησαν να πεθάνουν ως Χριστιανοί παρά να εξωμόσουν. Γύρω στα 500 άτομα.

Όλοι νεομάρτυρες που έκαναν την Κύπρο να λάμψει από την ελληνική αρχοντιά, λεβεντιά και ευγένεια τους. Ένα πογκρόμ στα σπλάχνα μιας αργόσυρτης, αλλά αδιάκοπης συνέχειας της Ρωμηοσύνης στα άκρα των ακρών του ελληνισμού!

Οι αρχηγοί του αγώνα της ΕΟΚΑ Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο στρατηγός Γεώργιος Γρίβας Διγενής με αγωνιστές της οργάνωσης.

Έτσι, και η εξέγερση που άρχισε την 1η Απριλίου του 1955 δεν μπορούσε να μην περιέχει τα ίδια χαρακτηριστικά που περιγράψαμε πιο πάνω, και ορίστε τα επαναλαμβάνουμε: Αρχοντιά, λεβεντιά και ευγένεια!

Όπως και με την εθναρχεύουσα Εκκλησία της Κύπρου να είναι επικεφαλής και να αποτελεί την μήτρα της. Από αυτήν, λοιπόν, εκπορεύτηκε η τελευταία μεγαλειώδης ελληνική επανάσταση με αιτία και πέραν από ατομικές επιδιώξεις!

Και είναι κάτι ιδιαίτερο, ξεχωριστό και ιδιόμορφο όταν οι εξεγερμένοι δεν επαναστατούν για 'διοτελείς σκοπούς, όπως θα έλεγε στρατηγός Μακρυγιάννης!

Η μόνη 'διοτέλειά τους ήταν ποιος θα προσφέρει τα περισσότερα στον αγώνα και ιδιαίτερα την πολύτιμη και ακριβή του ζωή. Και όλα αυτά δεν συνέβαιναν μόνο επειδή οι πλείστοι ήταν νεαρά παιδιά και ακέραια, αλλά γιατί είχαν αυτήν την πνευματική και πολιτισμική κατάρτιση και παιδεία.

Πλάι στους νεαρούς εξεγερμένους επαναστάτες και τους λοιπούς μνημένους στην ΕΟΚΑ υπήρχε και ένας ολόκληρος λαός με τα ίδια φυσικά χαρακτηριστικά! Ο αγώνας αυτός έμοιαζε και ήταν σάρκα και ψυχή από την σάρκα και την ψυχή του λαού της!

Δεν θα μπορούσε να ήταν αλλιώς και αυτό το αποδείκνυαν με τα αντίστοιχα ελληνικά και ηρωικά ειρηνικά ανδραγαθήματά τους που έπρατταν στα μετόπισθεν οι άοπλοι, εγκάρδιοι και ψυχωμένοι μαχητές! Στο δικό τους μέτωπο που ενοχλούσε εξίσου τις αποικιοκρατικές δυνάμεις που καταδυνάστευαν πολλαπλώς τον τόπο. Εξάλλου εκείνο που ενοχλούσε περισσότερο τους δυνάστες του ήταν η ελληνική ψυχή του λαού που δεν μπόρεσαν όσα χρόνια διοικούσαν την Κύπρο να καταστείλουν ή αναστείλουν την εκδήλωσή της. Την ελληνικότητά της!

Οι γονείς και η σύζυγος του ήρωα Γρηγόρη Αυξεντίου.

Και ως ανδραγαθήματα των μετόπισθεν και της καρδιάς του αγώνα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την τιμή που ένωσαν οι ηρωτόκοι γονείς για την θυσία των παιδιών τους για τον αγώνα της ένωσης με την Ελλάδα! Έμοιαζε σαν να τα παρέδιδαν οι ίδιοι οικειοθελώς στην μάνα Ελλάδα, σαν σε πλατυτέρα που παραλάμβανε τα ηρωικά σφάγια που θυσιάζονταν ποικιλοτρόπως για το χατήρι της! Ήταν κι αυτή μια έκτακτη και άμεση ένωση! Η Ελλάδα είχε προσωποποιηθεί και έδιναν και το όνομά της ως βαφτιστικό όνομα στα κορίτσιά τους!

Μια άλλη παράλληλη δράση εξέγερσης ήταν αυτή των μαθητών! Οι έφηβοι έδιναν την δική τους μάχη στις αγωνιστικές μαθητικές διαδηλώσεις που ορισμένες φορές έφταναν και σε αιματηρές εμπλοκές και αψιμαχίες. Εξεγερτικές εκδηλώσεις άμεσης σύγκρουσης με τον αποικιοκρατικό στρατό, αλλά και τους συνεργάτες τους στην καταστολή του αγώνα τουρκοκύπριους επικουρικούς.

Ανάμεσα σ' αυτές ξεχωρίζει ο σφοδρός πετροπόλεμος ο οποίος ήταν πλήρως προετοιμασμένος ως μία κανονική μάχη και εξέγερση στο κέντρο της Λευκωσίας στις 27 Ιανουαρίου 1956. Πραγματοποιήθηκε από την ταρατσα της Σεβερείου Βιβλιοθήκης. Σ' αυτήν συμμετείχαν μαθητές τους γειτονικού Παγκυπρίου Γυμνασίου, όπως και άλλων μαθητών των σχολείων της Λευκωσίας.

Από την εξέγερση των μαθητών στην Σεβέρειο Βιβλιοθήκη της Λευκωσίας.

Έτσι το Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας την επόμενη μέρα έλαβε ως παράσημο για την συμμετοχή του στον αγώνα τη διαγραφή του «εκ του Μητρώου των Σχολών Μέσης Παιδείας»! Κατά συνέπειαν το απολυτήριο του δεν είχε κανένα αντίκρουσμα!

«Λογικό» ήταν, αφού οι μαθητές χόρεψαν τις δυνάμεις καταστολής έναν τέλεια... χορογραφημένο ελληνικό αντικρουστό πολεμικό και ηρωικό χορό! Και αν θέλετε έναν καρσιλαμά ή καρτσιλαμά για τους τουρκοκύπριους αντεπαναστάτες που έλαβαν αργότερα ανήκουστα πλουσιοπάροχο μερτικό στην απ' τα κόκαλα βγαλμένη των Ελληνοκυπριών τα ιερά ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία! Εκτός αν ήθελα, μ' αυτό να τιμήσουν τους πατέρες και προπάτορές τους οι οποίοι ήταν Έλληνες!

Δυστυχώς, όμως, διά αγγλικής χειρός έβαλε πόδι η Τουρκία στην Κύπρο μέχρι να προετοιμαστεί καλύτερα για την αιματοβαμμένη τουρκανταρσία των ετών '63-'64 και την εισβολή του 1974!

Φέτος συμπληρώνονται 50 χρόνια, μισός αιώνας από την στρατιωτική επέλαση μιας μεγάλης πολεμικής μηχανής σε μια μικρή χώρα που οι εγκληματικές και προδοτικές ενέργειες της χούντας «χάρισαν» σχεδόν αμαχητί στην Τουρκία την μισή Μεγαλόνησο!

Δεν θα πρέπει να αποσιωπήσουμε και τον εμφύλιο εσωτερικό διχασμό μεταξύ των Ελλήνων ο οποίος ταλαιπώρησε και αυτός τον ελληνικό της κόσμο όλο τον προηγούμενο καιρό.

Έτσι, ότι κερδήθηκε από τον σχεδόν ενιαίο και ομόψυχο αγώνα του '55-'59, χάθηκε μέσα σε λίγες μέρες. Με τις προεξάρχουσες υπερδυνάμεις του κόσμου τότε ΗΠΑ και ΕΣΣΔ να προτρέπουν ή να επιτρέπουν αυτό το ανοσιούργημα και ολοκαύτωμα μιας μικρής χώρας για τα δικά τους συμφέροντα.

Ο Γιώργος Σεφέρης στην Κύπρο.

Πέραν από τις μεγάλες διεθνείς ευθύνες, ως αντιστάθμισμα για τον ελληνικό ξεπεσμό, τόσο της χούντας όσο και τον εσωτερικό διχασμό των Ελλήνων της Κύπρου, μου έρχονται στο μυαλό οι στίχοι του Μίκη Θεοδωράκη για το τραγούδι του «Είσαι Έλληνας». Γράφτηκε το 1968, έναν χρόνο μετά την επιβολή της χούντας και έναν χρόνο πριν την δήλωση του διπλωμάτη και ποιητή Γιώργου Σεφέρη ο οποίος μεταξύ άλλων έλεγε: «Όλοι πια το διδάχτηκαν και τὸ ξέρουν πὼς στις δικτατορικές καταστάσεις η αρχή μπορεί να μοιάζει εύκολη, όμως η τραγωδία περιμένει αναπότρεπτη στο τέλος»!

Η τραγωδία με αληθινά πυρά παίχτηκε και συνεχίζει να παίζεται στα αρχαιοελληνικά αμφιθέατρα της κατεχόμενης Κύπρου και σε όλες τις εύκαιρες της πλατείες, στα αλώνιά της, αλλά και στις ερημωμένες και κατασυλημένες εκκλησιές της!

Ο ιερός ναός του Αγίου Ανδρονίκου στην κατεχόμενη Κυθρέα.

Όσο για τους στίχους που έγραψε ο ίδιος ο Θεοδωράκης και από-τελούν περισσότερο ευχή και συγχρόνως προτροπή ή ακόμη και βεβαιότητα λένε:

**«Αυτό που ήσουν κάποτε θα γίνεις ξανά
πρέπει να γίνεις, πρέπει να κλάψεις.**

**Ο εξευτελισμός σου να γίνει τέλειος
Η εκπόρθηση να φτάσει ως τις ρίζες των βουνών
Είσαι Έλληνας, είσαι Έλληνας.**

**Πίνεις την προδοσία με το γάλα,
πίνεις την προδοσία με το κρασί.
Ο εξευτελισμός σου να γίνει τέλειος,
πρέπει να δεις, πρέπει να γίνεις,
αυτό που ήσουν κάποτε θα γίνεις ξανά».**

Και αυτό αποτελεί την ουσιαστική ελληνική σχέση που παράγει την προσωπική και συλλογική έκρηξη και ένωση ταυτόχρονα μέσα στο κοινό μας πολιτισμικό περιβάλλον και έξω από εθνικιστικές και ναζιστικές ιδεολογίες και παραφορές που προσβάλλουν ότι όμορφο έχει η ευγενής ελληνική ψυχή! Και φυσικά μόνον τραγωδίες δημιουργούν!

Ενώ ο αγώνας του 1955-1959 αποτελεί απόδειξη για το τι μπορεί να προσφέρει η αρχοντιά, η λεβεντιά και η ευγένεια μαζί με την εθνική ομοψυχία για την προάσπιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, όπως και την προάσπιση του πολιτισμού μας! Ο νεοελληνικός πολιτισμός αποτελεί μια τεράστια κληρονομιά, καμωμένη από αντίστοιχους τεράστιους δημιουργούς και αυτή την στιγμή μοιάζει να είναι πλήρως απαξιωμένος από όλους!

Θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε από εκεί για να βιώσουμε το θαύμα που προκαλεί η καλά ζυμωμένη τέχνη με την ουσία του πολιτισμού μας και την ιερότητά του. Άλλωστε, ο Γιώργος Σεφέρης είπε για την Κύπρο των πρώτων χρόνων της δεκαετίας του '50, πως εκεί λειτουργεί ακόμη το θαύμα!

Σαν να προφήτευε, δηλαδή, το θαύμα του αγώνα της Μεγαλονήσου για την ένωσή της με την Ελλάδα!

Πηγή : <https://www.pemptousia.gr/>